

Una visió de l'empresa catalana

Antoni Serra Ramoneda, *catedràtic de la Universitat Autònoma de Barcelona*
i *membre de l'Institut d'Estudis Catalans*

Conferència inaugural del cicle «Temes clau de l'economia catalana: reptes i respostes»

Abstract

This conference seeks to explain the Catalan business scenario as well as the situation of Catalan entrepreneurs. Entrepreneurs in Catalonia are beginning to lose ground. The State plays a major role in the centralization of trade and industry. Catalonia is committed to industrial growth and economic development to continue to increase the added value generated by its human capital.

Resum

Aquesta conferència té com a intenció explicar la situació de l'empresa catalana i també la dels empresaris catalans. Fa palès com la figura de l'emprenedor a Catalunya perd força des de les colònies industrials que nasqueren a les ribes dels rius Ter i Llobregat. La figura de l'Estat té un paper predominant en la centralització del comerç i de la indústria. Catalunya ha d'apostar pel creixement de la indústria i el desenvolupament econòmic, per tal de poder continuar incrementant el valor afegit que és capaç de produir amb el seu capital humà.

Intervenció

L'any 2004 constituí un nou esglaó en una dilatada tendència de creixement de l'economia catalana, que l'acostava a equiparar-se amb les de les zones més desenvolupades d'Europa.

La comparació amb els creixements de les economies d'altres comunitats autònomes espanyoles feia que el panorama no tingués un tint tan predominantment rosat. Aquesta situació resulta d'uns colls d'ampolla que impedeixen als empresaris catalans aprofitar tota l'energia potencial de les forces productives de la nostra economia.

Ignasi Terradas ha explicat que els empresaris que fa molts decennis generaren el conjunt d'instal·lacions fabrils localitzades a les ribes del Llobregat i del Ter es feren càrrec de les inversions exigides per la construcció d'aquelles infraestructures, com carreteres, vials i ponts, indispensables per al funcionament industrial, i de la provisió d'una sèrie de serveis de tipus públic que un Estat en fallida, com aleshores era l'espanyol, no podia subministrar. Aquesta riquesa d'esperit emprenedor, però, s'ha anat esvaint.

Quan l'Estat i la seva Administració recuperaren forces, imposaren una política econòmica que, per un costat, pretenia reduir diferències en els nivells de renda entre zones geogràfiques que eren francament considerables des de tots els punts de vista, i, per l'altre, volia un Estat centralitzat on el poder econòmic, a més del polític, estigués concentrat a la seva capital.

La inèrcia que suposava el fort pes industrial de Catalunya va considerar dues excepcions a aquesta política: la localització de Seat a la Zona Franca de Barcelona, per imposició de Fiat, i la recomanació dels experts del Banc Mundial respecte a l'autopista del litoral mediterrani.

La implantació de l'Estat de les autonomies no ha trencat el model centralitzat d'èpoques anteriors. Trobem nombrosos exemples de mancances inexplicables: el tren d'alta velocitat que connecti les dues ciutats més importants de l'Estat (sens dubte, hauria estat recomanat ara per aquells experts), l'ample de via europeu en connexió amb la xarxa ferroviària francesa, la modernització de l'aeroport del Prat, les notables diferències entre les xifres d'inversió establertes als pressupostos de l'Estat i les executades, etc.

Catalunya ha de seguir apostant per la indústria com a eix central de la seva activitat, una indústria del segle XXI, tecnològicament avançada i de gran valor afegit. Condició indispensable d'aquest model és un sistema educatiu que subministri a les empreses enginyers i experts amb la bona formació necessària.

Els empresaris catalans tenen tota la raó quan es queixen de les cotilles que frenen les seves iniciatives, com quan denuncien la infradotació en inversions públiques que presenta el nostre entorn.

Però ells també es mereixen algun retret: haurien d'ésser més actius en la definició de les polítiques educatives (ja sigui formació professional, ja sigui educació superior), de ser capaços d'impulsar un servei d'estudis per exercir una pressió sobre els centres de decisió públics i privats, etc. En definitiva, d'agafar, en estreta col·laboració amb l'Administració autonòmica, el protagonisme que tingueren els seus avantpassats quan convertiren el nostre país en la fàbrica d'Espanya.